

Urkunden-Sammlung zur Geschichte der auswärtigen Verhältnisse der Mark Brandenburg und ihrer Regenten

...

namentlich in Beziehung auf Anhalt, Bayern, Böhmen, ... und andere
Länder ; [Urkunden-Sammlung für die Geschichte der auswärtigen
Verhältnisse]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1845

DCCLXX. Kaiserliche Dispension zu der Wiedervermählung der Herzogin
Margaretha von Kärnthen mit dem Markgrafen Ludwig von Brandenburg,
v. J. 1341.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56193](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56193)

dicto Johanni benigne offerri fecimus, et acceptare contempsit, ut supra jam diximus. Per auctoritatem ergo nobis rite debitam et concessam, et legi divinae conformiter, sicuti certum est, et asserunt sacrae scripturae sive legis divinae atque civilis sententiae sufficientes, et comprobati Doctores, ad divortium sive separationem matrimonii faciendum inter vocatos conjuges Johannem et Margaretham praedictos procedere volentes atque debentes, infra scriptam sententiam tulimus in haec verba. Nos Ludovicus Quartus, Dei Gratia Romanorum Imperator Augustus, Pro Tribunali Judices Sedentes, in causa sive lite divortii seu separationis matrimonii, quae vertitur inter illustres personas Johannem, Regis Bohemiae Filium, requisitum parte ex una et Margaretham Ducissam Karinthiae et Tyrolis Comitissam ex altera parte, tanquam actricem, ac requirentem a dicto Johanne, jam vocato marito suo, de matrimonio separari; Visis et intellectis tam per nos quam per praefatos Doctores juribus, rationibus, probationibus et testimoniis Margarethae praefatae, nec non contumacia dicti Johannis; dicimus, diffinimus et determinamus, praefatam Margaretham separari debere seu posse de matrimonio a saepe dicto Johanne, eque converso, cum iisdem vel ipsorum alteri id videbitur expedire; ipsamque Margaretham hoc requirentem instanter, ut supra, separamus, absolvimus et separatam esse judicamus in matrimonio a jam dicto Johanne, per hanc nostram sententiam diffinitivam. Simili quoque modo supra dictum Joannem a praefata Margaretha in matrimonio per auctoritatem et hanc nostram sententiam diffinitivam separantes: ita videlicet, quod de caetero praefatus Joannes supra dictae Margarethae in nullo matrimonii debito teneatur: neque similiter praefata Margaretha supradicto Joanni; Sed liberum sit utrique de corpore proprio sive persona, et omnibus bonis propriis, juribus ac rebus tam mobilibus quam immobilibus facere vel dispo- nere et quodlibet ordinare pro suae propriae libito voluntatis.

Nach Johann Daniel von Delenschlager, Urkundenbuch zur Staats-Geschichte. S. 210. — König's Reichs-
Archiv (B. VI.) Part. spec. Cont. I, Fortf. 1, S. 18. 19.

DCCLXX. Kaiserliche Dispensation zu der Wiedervermählung der Herzogin Margaretha von
Kärnthen mit dem Markgrafen Ludwig von Brandenburg, v. J. 1341

Nos Ludovicus IV., Dei gratia Romanorum Imperator Augustus, universis Christi fidelibus, quorum interest, aut poterit interesse, notum esse volumus & facimus per seriem infra scriptam, Quod in nostra praesentia personaliter constituti Illustres Ludovicus Marchio Brandenburgensis & Margareta Ducissa Karinthiae ac Tyrolis Comitissa, post habitum ipsorum maturum ac deliberatum consilium, animum atque actualem voluntatem habentes se invicem in matrimonio legitime copulandi: dubitante tamen praefato Ludovico & Margareta, ne gradu aliquo affinitatis sanguinis tale conjugium sive matrimonium humanarum legum aut Romanorum principum statuto, decreto vel ordinatione alia, quomodolibet appellata, impedimentum aliquod pateretur: supplicarunt ac petiverunt instan-

ter, tale impedimentum consanguinitatis, si quod inter ipsos affuerit vel adesset, per dispensationem nostram relaxari, ac per nostram auctoritatem atque sententiam totaliter amoveri. Nos vero propter communem & evidentem Reipublicae utilitatem manifeste visam sequi ad conjugium supra dictum, praefatum impedimentum affinitatis sanguinis, si quod inter ipsos adesset, judicamus esse tollendum & simpliciter amovendum; Cum gradus affinitatis sanguinis, praesertim infra sorores & fratres, matrimonium non impediatur divinae seu christianae legis statuto aliquo vel praecepto, quemadmodum certitudinaliter novimus tam per nos, quam per supra dictae legis divinae idoneos ac probatos Doctores. Idque etiam asserente Beato Augustino Lib. XV. de Civ. Dei Cap. XVI. dum de talibus affinitatis sanguinis gradibus tractans inquit, quod hoc videtur matrimonium licitum fieri inter affines consanguineos, nec lex divina prohibuit, & nondum prohibuerat lex humana. Quibus siquidem verbis duas sententias expressit Augustinus, unam videlicet supra dictam, quod lege divina legitimum matrimonium fieri non est prohibitum inter personas sanguinitatis affinitate conjunctas. Secundam vero sententiam scire fecit: videlicet quod talis prohibitio matrimonii inter consanguineos fieri habeat auctoritate legislatoris humani aut ejus principantis supremi Principis Romanorum. Idem quoque concedere atque fateri convenit Romanum Episcopum, Papam vocatum, cum suorum Clericorum coetu, quos Cardinales appellant, veritate cogente. Nam praefatus Papa Romanus super impedimento affinitatis sanguinis per dispensationem tollendo a sanguinis affinitate conjunctis, invicemque matrimonium contrahentibus ad suam auctoritatem asserit pertinere; ac in talibus matrimoniis pluries dispensaverunt de facto praeteriti quidam Pontifices Romanorum. Quod si talis gradus affinitatis sanguinis matrimonium legitimum impediret legis divinae seu christianae praecepto, non posset aliquis hominum, quinimo neque angelus de coelo dictum impedimentum per dispensationem aliquo modo amovere: Hoc Christo testante facilius est coelum & terram transire, quam unum apicem a lege cadere. Rursusque idem Dominus dixit: Coelum & terra transibunt, verba autem mea permanebunt in aeternum. Ex quibus quidem manifeste apparet ac fateri cogitur Romanus Episcopus, & per factum confirmatur ipsius, quod gradus affinitatis sanguinis non impedit matrimonium fieri legis divinae seu Christianae praecepto: & quod si gradus affinitatis sanguinis, quanquam licitum matrimonium impediatur fieri, hoc tantum factum esse praecepto sive statuto legis humanae: De cujus siquidem legis praeceptis sive statutis dispensare solummodo pertinet ad auctoritatem Imperatoris seu Principis Romanorum. Nec obstat dicere, praefata matrimonia esse prohibita lege divina, eo quod mali moris sunt, & propterea etiam sub peccato mortali fore prohibita, ac proinde obligantia contrahentes ad damnationem aeternam; & contrariam dispensationem in his ad ministrum solummodo Ecclesiasticum, Episcopum sive Presbyterum pertinere. Hic enim sermo Rhetoricus sive apparens sophisticus est: falsum namque recipit, quoniam praefata matrimonia non sunt mali moris, praesertim in aliquo casu. Nam & ipsa tanquam in casu licita fieri concedit Romanus Episcopus. Nec etiam rursus mali moris sunt absolute loquente: quoniam non sunt cum malitia convoluta confestim, veluti furtum & crimina reliqua; & propterea nec sunt lege divina prohibita, quemadmodum dixit Beatus Augustinus: non syllogizatur autem neque concluditur propterea, dispensationem de talibus ad Episcopum quen-

dam five Presbyterum pertinere, esto quod sint absolute prohibita lege divina, & sub poena damnationis aeternae: quoniam de his prohibitis nullus hominum, quinimo nec angelus de coelo dispensare possit vel ordinare, five concedere, quod licite fierent, ut deductum est supra. Vnde etiam juxta praedicta de praeceptis sacrae Scripturae five mandatis loquens Apostolus inquit: Et si angelus de coelo evangelifaret vobis aliud praeter id, id est contra id, quod evangelifatum est a nobis, anathema sit. Nec propter aliud, nisi quod evangelifata erant per Apostolum divina prohibita vel praecepta. Rursus quoniam praefata matrimonia non fuerunt mali moris, neque prohibita secundum veterem legem, quamvis aliquando peccata fiant five fuerunt in antiqua lege, non quod sunt absolute five confestim cum malitia convoluta, neque mali moris; sed solummodo, quod lege prohibita fuerant, veluti carnes porcinas, & bestias non ruminantes comedere, quod ideo peccatum effectum est, quia prohibitum fuerat in lege Mosaica: non tamen propter malum aut mali moris ex se, quemadmodum furtum, homicidium, falsum testimonium & hujusmodi aliqua, quae prohibita sunt legibus divinis & humanis eo, quod ex se mala sunt & mali moris, confestim cum malitia convoluta.

Ex his igitur omnibus praedictis manifeste apparet cuilibet non corrupto ignorantia vel malitia vel utraque, auctoritatem dispensandi atque tollendi a matrimonio impedimentum inter personas & a personis sanguinis affinitate conjunctis, ad Romanum Principem pertinere. Propter quod nos Ludovicus IV. Romanorum Imperator Augustus, praefatum affinitatis sanguinis impedimentum, si quod esset inter praefatos Ludovicum & Margaretham, quominus possent aut prohiberentur per humanae legis aut Romanorum principum statuta, five decreta vel alias ordinationes quomodolibet appellatas in matrimonio copulari, tollimus, & per nostram auctoritatem atque sententiam tenore praesentium totaliter amovemus. Concedentes eisdem ac cuilibet ipsorum, ut absque offensa cujuslibet juris humani, statuti vel ordinationis alterius quomodolibet nominato licite se possint ac valeant in matrimonio copulare. Absolutos etiam eosdem, ipsorumque legitimos filios & filias, ac heredes nunc & in perpetuum a poena qualibet reali, personali & infamiae & alia quavis quomodolibet nominata, si qua foret imposta contrahentibus matrimonium infra consanguinitatis gradus aliquos nominatos, per quemquam Principem Romanum etiam, vel per leges aut communitatem aliquam, collegium vel singularem personam, cujuscunque auctoritatis vel dignitatis existant. Quibus omnibus & singulis, & a quibus excipimus casum praedictum de praefatis videlicet personis, Ludovicum & Margaretham jam dictos, & in quantum nostro rescripto five dispositioni, vel concessioni nostrae contradicunt totaliter aut in parte, per hoc ipsum praesens nostrum rescriptum derogamus & volumus derogari, eodem nihilominus semper in suo robore duraturo.